

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE
ZAKEN

's-Gravenhage, 10 Januari 1953.

Ik heb de eer U Hoogedelgestrengte hiernevens te doen toekomen een Nota van Inlichtingen betreffende nevenvermelde aangelegenheid, met een tweetal bijlagen.¹⁾

Het door U Hoogedelgestrengte overgelegde adres van de heer L. O. U. I. S. Grippeling, met bijlage, gelieve u hierbij weder aan te treffen.

Aan

de Heer Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal

De Minister van Binnenlandse Zaken,

BEEL.

De heer L. O. U. I. S. Grippeling werd bij Koninklijk besluit van 14 Augustus 1930 no. 24 benoemd tot burgemeester der gemeente Hoogland. Reeds gedurende de eerste ambtsperiode deden zich ten gevolge van het optreden van de heer Grippeling als burgemeester zodanige moeilijkheden voor, dat de toenmalige Commissaris der Koningin in de provincie Utrecht, Mr. L. H. N. Bosch Ridder van Rosenthal, in 1936 als zijn oordeel te kennen gaf, dat deze burgemeester niet voor zijn ambt berekend kon worden geacht, zodat hij meende niet tot zijn herbenoeming als burgemeester van Hoogland te mogen adviseren.

Ik teken hierbij aan, dat er in deze ambtsperiode onder meer moeilijkheden waren geweest met militaire en politieautoriteiten. Voorts liet de verhouding van de burgemeester tot de bevolking te wensen over.

Na overleg tussen de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken en genoemde Commissaris der Koningin werd, mede gelet op de financiële omstandigheden van de heer Grippeling, diens herbenoeming bevorderd, ten einde hem nog een kans te geven zijn houding te herzien.

Vóórdat deze herbenoeming werd bevorderd, werd belanghebbende — op zijn verzoek — ten Departemente ontvangen. Hem is daarbij met nadruk onder het oog gebracht, dat hem nog een kans zou worden geboden, doch dat, indien zijn beleid wederom tot ernstige klachten aanleiding zou geven, niet zou worden geaarzeld zijn ontslag als burgemeester te bevorderen.

Spoedig bleek echter opnieuw, dat de heer Grippeling de voor het vervullen van het ambt van burgemeester in de gemeente Hoogland nodige kwaliteiten ontbraken. Nadat zich in 1938 wederom moeilijkheden hadden voorgedaan, verzocht de Commissaris der Koningin de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken de mogelijkheid onder ogen te zien, de heer Grippeling naar een andere gemeente over te plaatsen.

De toenmalige Commissarissen der Koningin in Noordbrabant en Limburg achtten de heer Grippeling een onaanvaardbare candidaat voor het ambt van burgemeester in een der in hun gewest gelegen gemeenten.

Toen de Commissaris der Koningin in de provincie Zeeland aanvankelijk niet geheel afwijzend stond tegenover het denkbeeld, de heer Grippeling in een der Zeeuwse gemeenten een kans te geven, heeft, op verzoek van de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken, de Commissaris der Koningin in de

¹⁾ Deze bijlagen zijn ter griffie nedergelegd, ter kennisneming door de leden.

provincie Utrecht de heer Grippeling in overweging gegeven te solliciteren naar het toenmaals vacante ambt van burgemeester der gemeente Hontenisse.

De Commissaris der Koningin in de provincie Zeeland meende evenwel, op grond van nader te zijner kennis gekomen gegevens, dat de heer Grippeling, die een sollicitatie had ingezonden, niet voor deze vacature in aanmerking kon komen.

Uit het vorenstaande blijkt, dat de wenk om naar voren genoemde gemeente te solliciteren een geheel ander karakter droeg dan belanghebbende daaraan thans in zijn adres toekent.

In verband met de inmiddels ingetreden bijzondere toestand (najaar 1939) bleven verdere pogingen tot overplaatsing van de heer Grippeling achterwege.

In de Meidagen van 1940 gaf de heer Grippeling opnieuw blijkt niet het geringste besef te hebben van hetgeen van een burgemeester mocht worden verwacht. Toen namelijk de gemeentesecretaris de burgemeester in de morgen van de 10de Mei 1940 te ongeveer 6 uur mededeelde, dat de bevolking der gemeente Hoogland moest evacueren en hij in verband daarmee het gemeentepersoneel had opgedragen ten spoedigste ter secretarie te verschijnen, maakte de burgemeester de opmerking: „de secretarie begint anders om 9 uur, secretaris”. De burgemeester bleef — hoewel op de hoogte van de oorlogstoestand — rustig thuis en eerst nadat de secretaris hem nogmaals (8 uur voormiddag) op zijn plicht had gewezen, is hij ten gemeentehuze verschenen.

Mede waar in de voorafgaande maanden de burgemeester bij voortdurend in zijn ambtsvervulling was te kort geschoten — doordat hij niet op de hoogte was van hetgeen in zijn gemeente gebeurde, was hij niet in staat gebleken over aangelegenheden, zijn gemeente rakende, met enig begrip van zaken te spreken en was het hem niet mogelijk verschillende kwesties naar behoren af te wikkelen —, was dit feit de druppel, die de emmer deed overlopen.

De Commissaris der Koningin adviseerde dan ook bij brief van 3 Juli 1940 aan de toenmalige Secretaris-Generaal van het Departement van Binnenlandse Zaken, de heer Grippeling als burgemeester van Hoogland te ontslaan.

Na het verkrijgen van de destijds daarvoor vereiste machtiging van de Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse gebied heeft vorengenoemde Secretaris-Generaal, bij besluit van 13 Augustus 1940, de heer Grippeling met ingang van 1 September 1940 eervol ontslag verleend als burgemeester der gemeente Hoogland.

Tegen dit besluit heeft belanghebbende bij het Ambtenarengerecht te 's-Gravenhage verzet aangetekend.

Bij uitspraak van 3 Januari 1941 verklaarde dit gerecht de heer Grippeling in zijn beroep niet-ontvankelijk wegens het niet in acht nemen van de bij artikel 60, eerste lid, der Ambtenarenwet 1929 voor het instellen van beroep voorgeschreven termijn van dertig dagen.

In 1943 heeft adressant zich opnieuw tot het Ambtenarengerecht te 's-Gravenhage gewend met het verzoek om herziening van de in 1941 gewezen uitspraak, doch op 2 Juli 1943 wees vorengenoemd gerecht dit verzoek af, welke uitspraak door de Centrale Raad van Beroep op 11 November 1943 werd bevestigd.

Met betrekking tot de positie van adressant na de bevrijding teken ik het volgende aan.

Aangezien krachtens artikel 2 van het Besluit Tijdelijke Voorziening Bestuur Provinciën en Gemeenten (*Staatsblad* no. E 86/1944) het ambt van burgemeester in de gemeente wordt vervuld door degene, die op 10 Mei 1940 in die gemeente burgemeester was, ook al was hij sindsdien al dan niet op eigen verzoek ontslagen, zou de heer Grippeling op grond hiervan, met ingang van de bevrijding, in de gemeente Hoogland het burgemeestersambt weder hebben moeten vervullen.

De toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken te Londen achtte zulks niet verantwoord, in verband waarmee hij bij beschikking van 9 September 1944, met toepassing van het vijfde lid van genoemd artikel 2, bepaalde, dat het ambt van burgemeester der gemeente Hoogland voorshands niet zou worden vervuld door de heer Grippeling.

Bij beschikking van 13 Maart 1946 is deze voorlopige voorziening vervangen door een definitieve.

Tegen deze laatste beschikking is adressant in beroep gekomen bij het Ambtenarengerecht te 's-Gravenhage.

Bij uitspraak van 23 Mei 1947 werd dit beroep ongegrond verklaard.

Tegen deze uitspraak is adressant daarop in beroep gekomen bij de Centrale Raad van Beroep te Utrecht, welk college op 11 November 1947 de uitspraak van het Ambtenarengerecht te 's-Gravenhage van 23 Mei 1947 vernietigde op grond, dat het beroep in eerste aanleg niet bij het Ambtenarengerecht te 's-Gravenhage, doch bij het Ambtenarengerecht te Amsterdam had moeten zijn ingesteld; het geding werd daarop ter verdere behandeling naar het Ambtenarengerecht te Amsterdam verwezen.

Laatstgenoemd gerecht verklaarde bij uitspraak van 31 December 1947 het beroep ongegrond.

Van deze uitspraak is adressant in beroep gekomen bij de Centrale Raad van Beroep te Utrecht.

Bij uitspraak van 6 Juli 1948 verklaarde genoemd college de bestreden beschikking nietig op grond van de overweging, dat krachtens artikel 2, vijfde lid, van het Besluit Tijdelijke Voorziening Bestuur Provinciën en Gemeenten geen blijvende voorziening kon worden getroffen. Aangezien echter bij beschikking van 17 Maart 1947 aan de heer Grippeling, gerekend met ingang van 1 September 1940, met toepassing van het Zuiveringsbesluit 1945 (*Staatsblad* no. F 132) ontslag als burgemeester van Hoogland was verleend, oordeelde voornoemde raad, dat een nadere voorziening ten opzichte van adressant overbodig was geworden.

Ten aanzien van de zuivering van adressant zij aangetekend, dat bij het onderzoek naar de houding tijdens de bezetting bleek, dat hij als lid tot de N.S.B. was toegetreden (stamboeknummer 145474), in verband waarmee hem ontslag als burgemeester van Hoogland werd verleend, met toepassing van het Zuiveringsbesluit 1945, bij de in de vorige alinea vermelde beschikking.

Tegen deze beschikking is adressant in beroep gekomen bij Hare Majesteit de Koningin, in welk beroep hij bij Koninklijk besluit van 12 Februari 1948 no. 25 niet ontvankelijk werd verklaard, omdat de bedoelde beschikking, zowel wat het ontslag als wat het verval van rechten betreft, niet afwijkt van het ter zake betrekkelijke advies van de Commissie van Advies, bedoeld in artikel 5, vierde lid, van het Zuiveringsbesluit 1945.

Wat nu betreft de tijd, verstreken tussen het advies van de Commissie van Advies, bedoeld in artikel 5, vierde lid, van het Zuiveringsbesluit 1945, en het aan adressant verleende zuiveringsontslag, waarop in het adres de aandacht wordt gevestigd, zij aangetekend, dat genoemde commissie in deze zuiveringszaak tweemaal van advies heeft gediend.

Het eerste advies, gedateerd 13 October 1945, strekte tot het verlenen van ontslag, met vervallenverklaring van alle rechten. Aangezien ik dit advies echter niet voldoende gemotiveerd achtte, heb ik een nader onderzoek doen instellen.

Na beëindiging daarvan heb ik de betrekkelijke stukken opnieuw met verzoek om advies aan de commissie toegezonden.

Het nader advies, dat eveneens strekte tot het verlenen van ontslag, met verval van rechten, was gedateerd 5 Maart 1947.

De veronderstelling van adressant, dat het eerste advies van de Commissie van Advies, bedoeld in artikel 5, vierde lid, van het Zuiveringsbesluit 1945, voor kennisgeving zou zijn aangenomen, is — zoals uit het bovenstaande blijkt — dan ook niet juist.

Volledigheidshalve teken ik hierbij nog aan, dat, nog daar gelaten, dat, op grond van de geldende richtlijnen, het aan de heer Grippeling verleende zuiveringsontslag niet voor herziening in aanmerking komt, een herstel in pensioenrechten in verband met de bepalingen van de Pensioenwet 1922 (*Staatsblad* no. 240) voor adressant geen effect zou hebben, omdat hij nog geen vijftien voor pensioen geldige dienstjaren heeft.

Ik vertrouw u met het vorenstaande voldoende te hebben ingelicht.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
BEEL.